

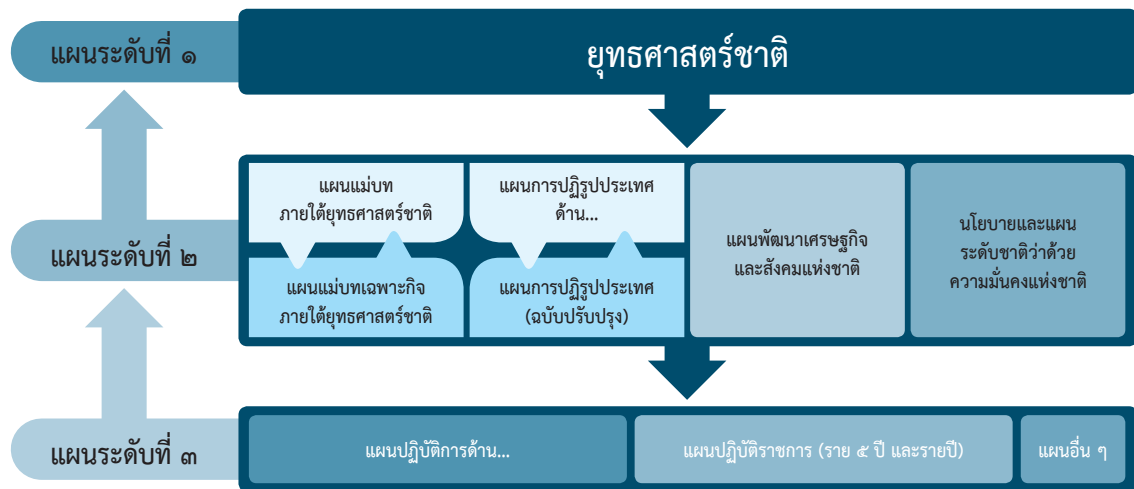
**ผลการดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ชาติ
และแผนการปฏิรูป
ประเทศ**

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๑. ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

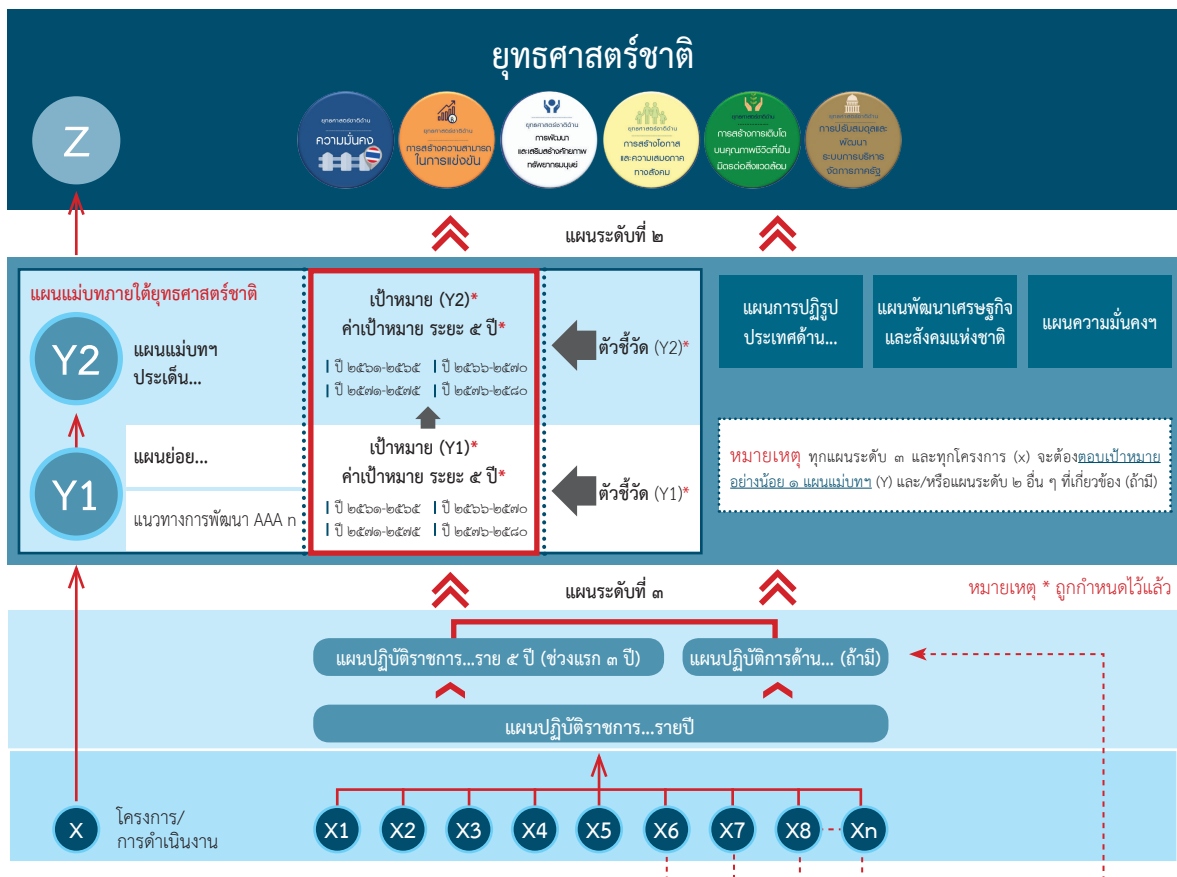
ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีเป้าหมายที่จะก้าวไปสู่การเป็น “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ผ่านการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านความมั่นคง ๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยทุกหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติผ่านกลไกการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติที่มียุทธศาสตร์ชาติเป็น**แผนระดับที่ ๑** ทำหน้าที่เป็นกรอบในภาพใหญ่ที่ครอบคลุมทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลระหว่างความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมี**แผนระดับที่ ๒** เป็นกลไกในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ทำหน้าที่กำหนดประเด็นการพัฒนาและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องร่วมกับ**แผนการปฏิรูปประเทศ** ซึ่งเป็นแผนที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยน แก้ไขปัญหาอุปสรรคเร่งด่วนเชิงโครงสร้าง กลไก หรือกฎระเบียบ เพื่อให้รากฐานการพัฒนาเหมาะสมกับบริบทประเทศ ในขณะที่**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** จะเป็นแผนที่ระบุทิศทางการพัฒนาที่ควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในระยะ ๕ ปีของยุทธศาสตร์ชาติ และมี**นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ** เป็นกรอบหรือทิศทางในการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ โดย**แผนระดับที่ ๒ ทั้ง ๔ แผนข้างต้น** จะเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติใน**แผนระดับที่ ๓** ซึ่งเป็นแผนเชิงปฏิบัติการที่มีการระบุการดำเนินงาน/โครงการที่มีความชัดเจนตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกระดับของแผน บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships: XYZ) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ผ่านเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) และแปลงไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องของหน่วยงานของรัฐ (X) และเป็นหลักการที่สนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของรัฐวางแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยมองเป้าหมายร่วมกัน ทำให้การทำงานของภาครัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ

รูปที่ ๑ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผน ๓ ระดับ

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

รูปที่ ๒ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผน ๓ ระดับ
บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships: XYZ)

ที่มา : สศช.

๑.๑ สรุปผลการพัฒนาตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๓ (ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๓)

๑.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย มีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ สามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ โดยมี ๕ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ๑) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข ๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ ๓) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ๔) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และ ๕) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพรวมผลการพัฒนา ในปี ๒๕๖๓ ประชาชนไทยมีความอยู่ดีและมีความสุขลดลงจากปี ๒๕๖๒ เล็กน้อย แต่ยังคงมากกว่าประเทศส่วนใหญ่ของโลก รวมทั้งประเทศไทยมีศักยภาพและความพร้อมทางด้านการทหาร โดยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในประเทศกลุ่มบน รวมทั้งมีการพัฒนาในระดับดีเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน อย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่าง ๆ โดยเฉพาะการทำให้ประเทศไทยมีความเอื้ออาทรระหว่างคนในสังคม การลดความขัดแย้งในสังคม และการแก้ไขปัญหาการทุจริตของภาครัฐ ซึ่งจะสามารถช่วยเพิ่มความอยู่ดีมีสุขของประชาชนไทย และความมั่นคงในมิติอื่น ๆ อย่างยั่งยืนต่อไป

ผลการพัฒนาตามเป้าหมาย พบว่า ในปี ๒๕๖๓ **ความอยู่ดีมีสุขของประชากร**พิจารณาจากรายงาน World Happiness Report 2020 ซึ่งจัดทำโดย United Nations Sustainable Development Solutions Network (UNSDSN) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน ๕.๙๙๙ อยู่ในอันดับที่ ๕๔ จากทั้งหมด ๑๕๓ ประเทศ (ลดลงจากอันดับที่ ๕๒ จาก ๑๕๖ ประเทศ ในปี ๒๕๖๒) และอยู่ในอันดับที่ ๓ ของภูมิภาคอาเซียน รองจากประเทศสิงคโปร์ และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ **ความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ**พิจารณาจากรายงานดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index: GPI) ในภาพรวมพบว่า ประเทศไทยมีคะแนน ๒.๒๔๕ อยู่ในอันดับที่ ๑๑๔ (จากทั้งหมด ๑๖๓ ประเทศ) ดีขึ้นจากอันดับ ๑๑๖ ในปี ๒๕๖๒ และถูกจัดให้เป็นกลุ่มประเทศที่มีสันติภาพปานกลาง ทั้งนี้ ความสงบสุขซึ่งสะท้อนจากความมั่นคงของประเทศในมิติต่าง ๆ ประเทศไทยอยู่ในเปอร์เซ็นต์ที่ ๓๐ หรือต่ำกว่าประเทศส่วนใหญ่ของโลก แต่เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยด้านความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ พบว่า ประเทศไทยได้คะแนน ๑.๙๔๕ (ดีขึ้นกว่าปี ๒๕๖๒ ที่มีคะแนนอยู่ที่ ๒.๐๓๕) อยู่ในอันดับที่ ๑๒๐ จาก ๑๖๓ ประเทศ และอยู่ในอันดับที่ ๗ ของภูมิภาคอาเซียน ส่วนปัจจัยย่อยด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ได้คะแนน ๒.๙๐๕ อยู่ในอันดับที่ ๑๒๓ จาก ๑๖๓ ประเทศ (ดีขึ้นกว่าปี ๒๕๖๒ ที่อยู่ในอันดับ ๑๒๕) โดยยังคงอยู่อันดับที่ ๘ ในกลุ่มประเทศอาเซียน ปัจจัยย่อยด้านการขยายอิทธิพลทางทหาร ได้คะแนน ๑.๕๕๙ อยู่ในอันดับที่ ๒๘ จาก ๑๖๓ ประเทศ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่ ๘๓ หรือดีกว่าประเทศส่วนใหญ่ของโลก และเป็นอันดับที่ ๓ ในกลุ่มประเทศอาเซียน รองจากประเทศมาเลเซียและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและความพร้อมทางด้านการทหารของประเทศ

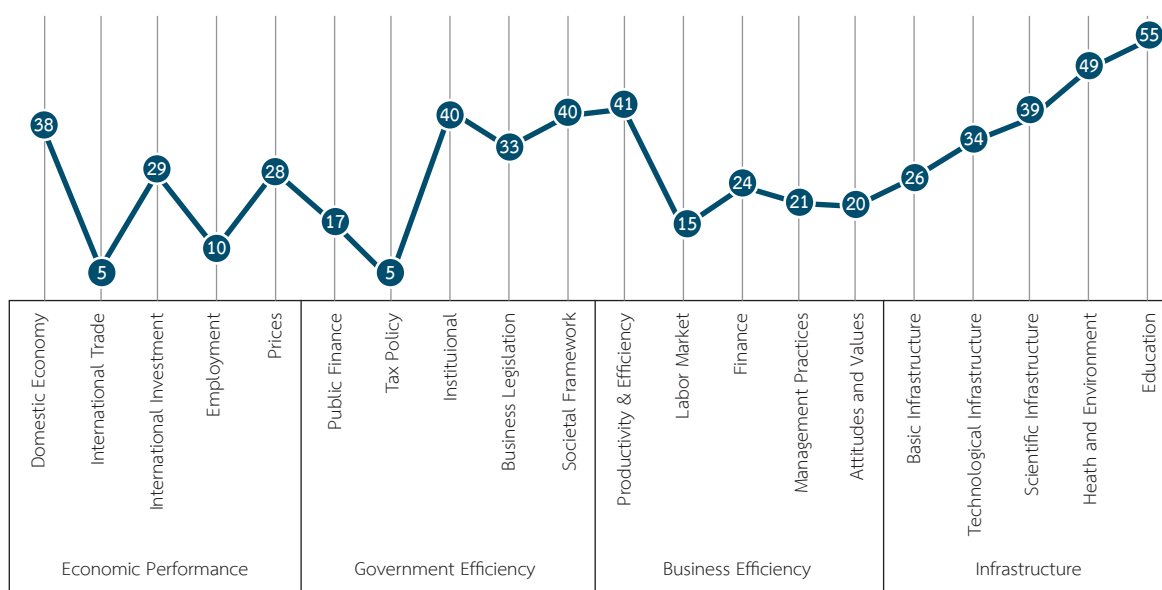
๑.๑.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ “ต่อยอดอดีต” “ปรับปรุงปัจจุบัน” และ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” โดยมี ๒ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ๑) ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และ ๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น

ภาพรวมผลการพัฒนา ในปี ๒๕๖๓ อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในปี ๒๕๖๓ ปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ จากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกรวมทั้งเศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) และถึงแม้ว่าการกระจายรายได้ของการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคจะปรับตัวดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้กลับมาฟื้นตัวโดยเร็ว รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ

ผลการพัฒนาตามเป้าหมาย ในปี ๒๕๖๓ **ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** พิจารณาจากผลการจัดอันดับของ International Institute for Management Development (IMD) พบว่า ประเทศไทยได้คะแนน ๗๕.๓๘๗ อยู่ในอันดับที่ ๒๙ ลดลงจากอันดับที่ ๒๕ ในปี ๒๕๖๒ ตามการลดลงของอันดับในด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) และประสิทธิภาพในการทำงานของภาครัฐ (Government Efficiency) โดยประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศอันดับที่ ๑ รองจากราชอาณาจักรเดนมาร์ก สหพันธรัฐสวิส ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

รูปที่ ๓ อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ปี ๒๐๒๐

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2020

ในส่วนของการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) พบว่า เศรษฐกิจไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี ๒๕๖๓ เศรษฐกิจไทยหดตัวร้อยละ ๖.๑ เทียบกับการขยายตัวร้อยละ ๒.๓ ในปี ๒๕๖๒ จากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภายในประเทศที่เป็นผลจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะภาคบริการที่หดตัวลงถึงร้อยละ ๖.๕ อย่างไรก็ดี ในปี ๒๕๖๔ คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวในช่วงร้อยละ ๐.๗-๑.๒ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก แรงขับเคลื่อนจากการใช้จ่ายลงทุนและมาตรการเศรษฐกิจสำคัญของภาครัฐ การปรับตัวดีขึ้นของรายได้ภาคเกษตรและฐานการขยายตัวในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๖๓ ที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ นอกจากนี้ ในปี ๒๕๖๔ รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญกับการควบคุมการระบาดของโควิด-๑๙ ให้อยู่ในวงจำกัด การให้ความช่วยเหลือเยียวยาประชาชน

และภาครัฐกิจ การดำเนินมาตรการสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจเมื่อการระบาดผ่อนคลายลง การขับเคลื่อน การส่งออกสินค้า การรักษาแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจจากการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ การส่งเสริมการลงทุน ภาคเอกชน และการรักษาบรรยากาศทางการเมืองและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ ๑ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)	๔.๒	๒.๓	-๖.๑
- ภาคการเกษตร	๕.๘	-๐.๖	-๓.๖
- ภาคอุตสาหกรรม	๒.๙	๐.๐	-๕.๙
- ภาคการบริการและอื่น ๆ	๔.๗	๓.๙	-๖.๕

ที่มา : รายงานผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศรายไตรมาส สศช.

ในส่วนของการกระจายรายได้ (Income Distribution) ซึ่งสะท้อนการแบ่งปันส่วนของ GDP ในหมู่ประชากรของประเทศ พบว่า การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติทำให้ประเทศไทยมีการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น โดยพิจารณาจากรายได้ประชาชาติต่อคน ซึ่งในปี ๒๕๖๒ รายได้ประชาชาติต่อคนของประเทศไทยอยู่ที่ ๒๓๖,๘๑๕ บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ อยู่ที่ ๒๒๕,๐๙๕ บาทต่อคนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๒๑ และหากพิจารณาผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวเฉลี่ยของประเทศ (Gross Regional Product per Capita: GRP/Capita) พบว่า การกระจายรายได้ในภูมิภาคปรับตัวดีขึ้นตามการขยายตัวของ GDP โดยในปี ๒๕๖๒ GRP/Capita ส่วนใหญ่ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า มีเพียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางที่ GRP/Capita ลดลงตามการชะลอตัวของการผลิตสาขาอุตสาหกรรมและการผลิตสาขาเกษตรตามลำดับ

ตารางที่ ๒ ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวเฉลี่ยของประเทศ (GRP/Capita)

ภาค	GRP/Capita (บาทต่อปี)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
ตะวันออก	๕๐๘,๕๖๘	๕๐๒,๔๗๑	๔.๗	-๑.๒
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	๔๕๗,๓๙๙	๔๗๔,๐๐๔	๕.๑	๓.๖
กลาง	๒๗๑,๗๕๙	๒๗๑,๓๖๐	๒.๘	-๐.๑
ตะวันตก	๑๕๘,๒๐๖	๑๖๓,๑๒๙	๕.๔	๓.๑
ใต้	๑๔๗,๑๑๕	๑๕๓,๖๕๙	๑.๗	๔.๔
เหนือ	๑๑๐,๘๙๗	๑๑๔,๒๘๗	๗.๐	๓.๑
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๘๓,๘๕๖	๘๖,๑๗๑	๓.๖	๒.๘
เฉลี่ยทั้งประเทศ	๒๓๖,๘๑๕	๒๔๓,๗๘๗	๕.๒	๒.๙

ที่มา : รายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ สศช.

๑.๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

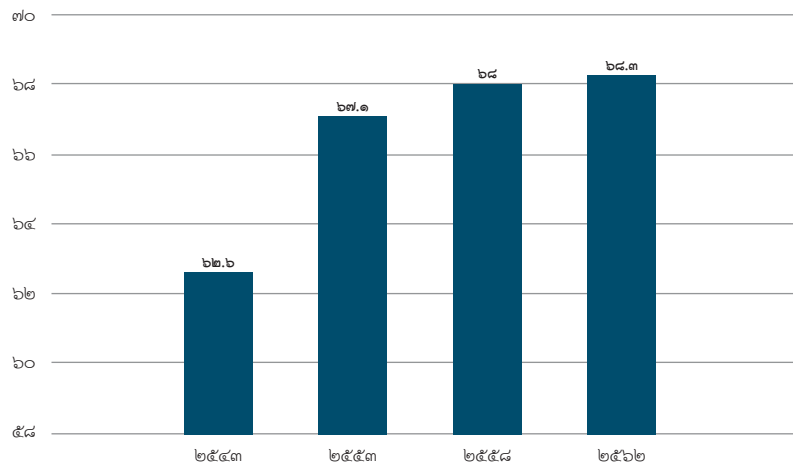
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพในทุกมิติ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมี ๒ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ๑) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และ ๒) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ภาพรวมผลการพัฒนา ในปี ๒๕๖๓ คนไทยมีคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีความก้าวหน้าการพัฒนามนุษย์ปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี ดีกว่าหลายประเทศทั่วโลก โดยมีอายุเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประชากรโลก อย่างไรก็ตาม คนไทยยังมีประเด็นความท้าทายของความพร้อมและมีสมรรถนะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ที่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป ซึ่งจะมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-๑๙ รวมทั้งต้องเร่งสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวไทยที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิถีการดำเนินชีวิตที่คนมีการย้ายถิ่นในการทำงาน การอยู่เป็นโสดหรือหย่าร้างมากขึ้น และการเพิ่มขึ้นของครัวเรือนเดี่ยว

ผลการพัฒนาตามเป้าหมาย พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในห้วงปีแรกของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติมีการปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย โดยพิจารณาจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดด้านการพัฒนามนุษย์ จัดทำโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) พบว่า ในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ในระดับสูง โดยมีดัชนี HDI เท่ากับ ๐.๗๗๗ เพิ่มขึ้นจาก ๐.๗๖๕ ในปี ๒๕๖๒ อยู่ในอันดับที่ ๗๙ แล้งจากอันดับที่ ๗๗ ของปีก่อนหน้า (จาก ๑๘๙ ประเทศ) สะท้อนถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอื่น ๆ ที่มีพัฒนาการเร็วกว่าประเทศไทย นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ไม่เท่าเทียม (Inequality-adjusted Human Development Index: IHDI) ของ UNDP พบว่า ในปี ๒๕๖๓ ดัชนี IHDI ของไทยอยู่ที่ ๐.๗๗๗ ปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับค่าดัชนีที่ ๐.๖๓๕ ในปีก่อนหน้านี้ โดยในปี ๒๕๖๓ ค่าดัชนี IHDI สูงกว่าค่าดัชนี HDI เล็กน้อย (ปี ๒๕๖๒ ค่าดัชนี IHDI มีค่าน้อยกว่าดัชนี HDI) สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่ปรับตัวดีขึ้น

ในส่วนของอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (Health Adjusted Life Expectancy: HALE) ที่สะท้อนถึงการมีชีวิตอยู่ของประชากรอย่างมีสุขภาพดีนั้น จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) พบว่า ประชากรไทยมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๖๘.๓ ปี เพิ่มขึ้นจาก ๖๘ ปี ในปี ๒๕๕๘ ซึ่งสะท้อนถึงการมีคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยที่ดีเพิ่มขึ้น

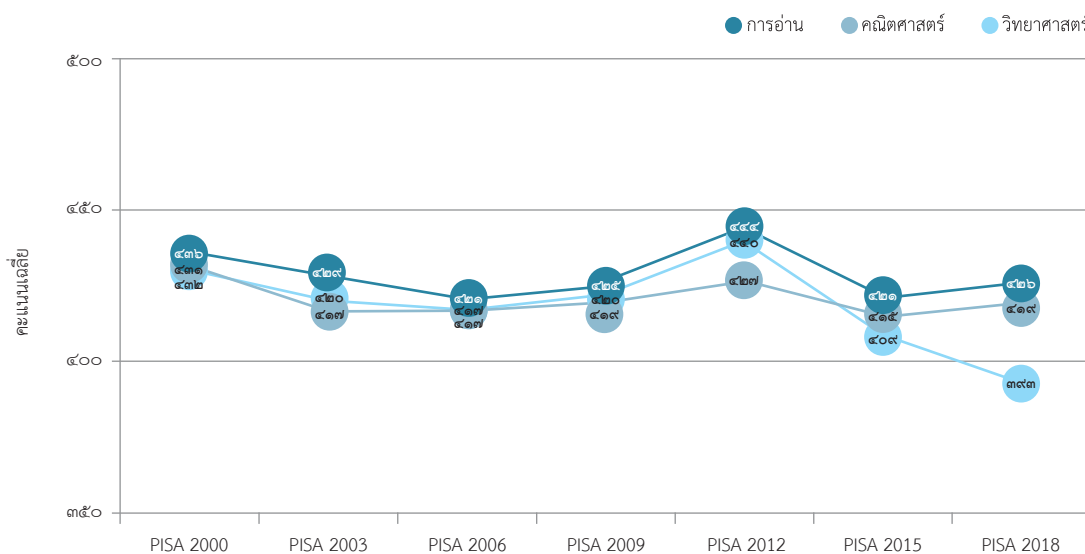
รูปที่ ๔ อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (HALE) ของประเทศไทย (ปี)

ที่มา : WHO

ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต พิจารณาจากการประเมินของโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment: PISA) ของประเทศไทยในปี ๒๕๖๑ พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน ๓๙๓ คะแนน คณิตศาสตร์ ๔๑๙ คะแนน และวิทยาศาสตร์ ๔๒๖ คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) และเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน PISA ในปี ๒๕๕๘ พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนด้านการอ่านลดลงประมาณ ๑๖ คะแนน ส่วนด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเพิ่มขึ้นประมาณ ๓ คะแนน และ ๔ คะแนน ตามลำดับ ซึ่งในการทดสอบทางสถิติถือว่าด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับรอบการประเมินที่ผ่านมา

รูปที่ ๕ ผลการประเมิน PISA ของนักเรียนไทย

ที่มา : OECD ประมวลผลโดย สศช.

ในส่วนของการพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย ประเมินจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ในดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน พบว่า ในปี ๒๕๖๒ ครอบครัวและสังคมไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิถีการดำเนินชีวิตที่คนมีการย้ายถิ่นในการทำงาน การอยู่เป็นโสดหรือหย่าร้างมากขึ้น รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของครัวเรือนเดี่ยว ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของครอบครัวที่เป็นหน่วยผลิตและบ่มเพาะคนรุ่นใหม่ที่จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการดูแลบุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าดัชนีเท่ากับ ๐.๖๔๗๐ เพิ่มขึ้นจากระดับ ๐.๖๒๗๖ ในปี ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นผลจากครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง และการแจ้งความคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ และการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินลดลง อย่างไรก็ดี เด็กอายุ ๑๕-๑๗ ปี ที่ทำงานมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๓๐ ดังนั้น หากมีการสนับสนุนให้เด็กอายุ ๑๕-๑๗ ปี ที่ยังอยู่ในวัยเรียนอยู่ในระบบการศึกษามากขึ้น โดยไม่ต้องทำงาน รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะครอบครัวเปราะบางและผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลกลุ่มบุคคลดังกล่าว จะส่งผลให้ประชากรไทยมีชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์และอยู่ในชุมชนที่มีความเข้มแข็ง

ตารางที่ ๓ ดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๒

ดัชนี	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๒
ดัชนีความก้าวหน้าของคน	๐.๖๒๗๖	๐.๖๔๗๐	๐.๖๕๖๔
ดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	๐.๖๕๒๗	๐.๖๒๗๖	๐.๖๔๗๐
- เด็กอายุ ๑๕-๑๗ ปี ที่ทำงาน (ร้อยละ)	๑๑.๒๙	๙.๓๑	๙.๗๑
- ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว (ร้อยละ)	๒๓.๐๒	๒๔.๓๘	๒๓.๕๐
- ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว (ร้อยละ)	๖.๐๓	๗.๐๐	๖.๕๒
การแจ้งความคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (รายต่อประชากรแสนคน)	๑๐๑.๓๕	๑๑๒.๖๓	๑๐๕.๔๖

ที่มา : สศช.

๑.๑.๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม และชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศไทยมีความยั่งยืน ทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยมี ๓ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ๑) สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ๒) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และ ๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ภาพรวมการพัฒนา พบว่า ในภาพรวมปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติมีทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งการเข้าถึงการศึกษา การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพ นอกจากนี้ คุณภาพชีวิตของประชากรผู้สูงอายุปรับตัวดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีระดับรายได้และอาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน ยังคงมีอยู่ ซึ่งเป็นประเด็นที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไขและพัฒนา โดยเฉพาะกลุ่มประชากรเปราะบาง

ผลการพัฒนาตามเป้าหมาย พิจารณาจากความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร โดยสะท้อนจากความแตกต่างของรายได้ระหว่างประชากรกลุ่มที่รวยสุดกับกลุ่มที่จนสุด พบว่า ปี ๒๕๖๒ กลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่มีรายได้สูงสุดมีร้อยละ ๓๓.๑๗ ของประชากรทั้งหมด ส่วนกลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดมีร้อยละ ๒.๐๘ ของประชากรทั้งหมด โดยเมื่อเปรียบเทียบระหว่างประชากรกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดและต่ำสุด พบว่า กลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดมีรายได้มากกว่ากลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุด ๑๕.๙๔ เท่า ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๐ ที่มีความแตกต่างทางรายได้ถึง ๑๙.๒๙ เท่า สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากรที่เริ่มลดลง

ขณะที่การเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร สามารถสะท้อนผลการพัฒนาได้จากข้อมูลการเข้าถึงบริการภาครัฐในมิติต่าง ๆ ได้แก่

(๑) **มิติด้านการศึกษา** พบว่า ในปี ๒๕๖๒ กลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่จนสุดมีอัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ ๖๓.๕ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๖๒.๙ ในปี ๒๕๖๐ และมีอัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๔๘.๘ ปรับลดลงจากร้อยละ ๔๙.๗ ในปี ๒๕๖๐ ในขณะที่กลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่รวยสุดมีอัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสูงถึงร้อยละ ๗๔.๖ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๗๗.๓ สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มคนที่มีรายได้ระดับต่างกัน ยังคงมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา อย่างไรก็ตาม ความเหลื่อมล้ำดังกล่าวมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นการศึกษาภาคบังคับ พบว่า มีช่องว่างระหว่างอัตราการเข้าเรียนสุทธิของกลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่จนสุดกับกลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่รวยสุดลดลงจากร้อยละ ๑๗.๘ (ร้อยละ ๖๒.๙-๘๐.๗) เหลือร้อยละ ๑๓.๓ (ร้อยละ ๖๓.๕-๗๖.๘)

ตารางที่ ๔ ร้อยละของอัตราการเข้าเรียนสุทธิตามระดับการศึกษาในแต่ละระดับรายได้

กลุ่มประชากรตามระดับรายได้	ระดับประถมศึกษา			ระดับมัธยมต้น			ระดับมัธยมปลาย		
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๒
๑๐% ที่ ๑ จนสุด	๘๕.๑	๘๗.๑	๘๖.๕	๖๓.๑	๖๒.๙	๖๓.๕	๔๔.๘	๔๙.๗	๔๘.๘
๑๐% ที่ ๒	๘๕.๓	๘๗.๔	๘๕.๕	๖๒.๗	๖๕.๗	๖๐.๐	๕๑.๖	๔๘.๗	๕๖.๐
๑๐% ที่ ๓	๘๗.๔	๘๙.๐	๘๔.๕	๖๒.๖	๖๗.๙	๖๔.๗	๕๗.๑	๕๓.๔	๕๒.๖
๑๐% ที่ ๔	๘๘.๓	๘๘.๑	๘๖.๗	๖๔.๙	๖๖.๘	๖๕.๕	๕๔.๓	๕๙.๐	๕๕.๕
๑๐% ที่ ๕	๘๘.๓	๘๘.๑	๘๘.๓	๖๖.๗	๖๙.๕	๗๐.๐	๕๘.๐	๕๘.๐	๖๕.๗
๑๐% ที่ ๖	๘๗.๓	๘๘.๖	๘๙.๘	๗๑.๘	๖๗.๒	๖๗.๘	๕๙.๕	๕๖.๗	๖๖.๓
๑๐% ที่ ๗	๘๗.๕	๘๗.๐	๘๗.๒	๖๗.๑	๗๑.๘	๖๖.๐	๖๐.๒	๕๖.๕	๖๘.๔
๑๐% ที่ ๘	๘๙.๔	๙๐.๘	๘๘.๙	๗๑.๓	๖๗.๗	๗๕.๕	๖๙.๐	๖๗.๘	๕๘.๒
๑๐% ที่ ๙	๘๘.๗	๘๗.๙	๘๗.๙	๗๒.๘	๗๖.๘	๖๘.๗	๖๖.๓	๗๐.๙	๗๔.๘
๑๐% ที่ ๑๐ รวยสุด	๙๒.๐	๙๑.๘	๘๔.๐	๗๒.๗	๘๐.๗	๗๖.๘	๗๔.๖	๗๘.๒	๗๗.๓
รวม	๘๗.๒	๘๘.๓	๘๖.๘	๖๖.๔	๖๘.๒	๖๖.๔	๕๗.๗	๕๗.๘	๖๐.๓

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.

(๒) **มิติด้านสาธารณสุข** พบว่า ในปี ๒๕๖๒ ประชาชนเข้าถึงสวัสดิการการรักษาพยาบาลครอบคลุมร้อยละ ๙๖.๘๙ โดยเป็นผู้เข้าถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพ (สิทธิบัตรทอง) ร้อยละ ๙๓.๙๒ ผู้เข้าถึงสิทธิประกันสังคมร้อยละ ๒.๐๘ ผู้เข้าถึงสิทธิข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการการเมืองร้อยละ ๐.๘๙ โดยในภาพรวมการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพของกลุ่มคนจนมีแนวโน้มเข้าถึงเพิ่มขึ้น **เบี้ยผู้สูงอายุ** เมื่อพิจารณาการได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุที่ยากจน พบว่า ผู้สูงอายุที่ยากจนได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุคิดเป็นสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ ๙๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ แต่ในปี ๒๕๖๒ มีผู้สูงอายุยากจนที่ได้รับเบี้ยยังชีพลดลงเล็กน้อย โดยมีจำนวน ๙.๘๙ แสนคน จากผู้สูงอายุยากจนทั้งหมด ๑.๑๓ ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๗.๔๖

(๓) **มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน** เมื่อพิจารณาการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ พบว่า หากจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยยังมีความแตกต่างในการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ระหว่างครัวเรือนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำที่สุดกับครัวเรือนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจสูงที่สุด

ตารางที่ ๕ ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงบริการพื้นฐานตามระดับรายได้และเขตพื้นที่ ปี ๒๕๖๒
(บริการพื้นฐาน : ไฟฟ้าภายในบ้าน น้ำประปาภายในบ้าน โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต)

กลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้	ร้อยละครัวเรือนที่เข้าถึงบริการพื้นฐาน					
	ไฟฟ้าภายในบ้าน	น้ำประปาภายในบ้าน	โทรศัพท์พื้นฐาน	โทรศัพท์เคลื่อนที่	คอมพิวเตอร์	อินเทอร์เน็ต
๑๐% ที่ ๑ จนสุด	๙๙.๒๔	๘๙.๓๑	๐.๓๖	๙๑.๔๗	๑.๔๗	๔๑.๓๙
๑๐% ที่ ๒	๙๙.๗๕	๙๑.๘๗	๐.๖๕	๙๓.๘๒	๓.๒๔	๔๙.๓๐
๑๐% ที่ ๓	๙๙.๘๗	๙๓.๓๖	๐.๖๒	๙๓.๔๓	๕.๐๘	๔๘.๓๐
๑๐% ที่ ๔	๙๙.๙๑	๙๔.๕๒	๑.๒๑	๙๕.๐๘	๗.๔๗	๕๒.๒๓
๑๐% ที่ ๕	๙๙.๘๕	๙๖.๑๘	๑.๘๑	๙๕.๕๔	๙.๗๙	๕๔.๖๘
๑๐% ที่ ๖	๙๙.๙๕	๙๖.๒๑	๒.๑๘	๙๖.๒๘	๑๑.๔๖	๕๖.๕๖
๑๐% ที่ ๗	๑๐๐.๐๐	๙๗.๓๕	๓.๒๒	๙๗.๔๐	๑๖.๔๔	๖๔.๑๑
๑๐% ที่ ๘	๙๙.๙๘	๙๘.๓๐	๔.๒๒	๙๘.๓๙	๒๐.๐๗	๖๙.๙๐
๑๐% ที่ ๙	๙๙.๙๙	๙๘.๓๔	๖.๒๖	๙๙.๐๓	๒๗.๔๐	๗๗.๗๑
๑๐% ที่ ๑๐ รวยสุด	๙๙.๙๙	๙๙.๐๔	๑๒.๓๑	๙๙.๔๒	๔๔.๗๔	๘๓.๖๔
รวม	๙๙.๘๙	๙๖.๐๔	๓.๙๔	๙๖.๔๙	๑๗.๒๑	๖๒.๔๗

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.

ในด้านความก้าวหน้าการพัฒนาคน พิจารณาได้จากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ที่สะท้อนความก้าวหน้าการพัฒนาคนของประเทศ พบว่า ในปี ๒๕๖๒ ค่าดัชนี HAI ของประเทศไทยอยู่ที่ ๐.๖๒๑๙ ตีขึ้นจากค่าดัชนีที่ ๐.๖๑๐๙ ในปี ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาดัชนีความก้าวหน้าของคนระดับจังหวัด พบว่า ยังมีความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาคนอยู่มาก โดยในปี ๒๕๖๒ มีเพียง ๒๘ จังหวัด ที่มีดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และมีถึง ๔๙ จังหวัด ที่มีดัชนีความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยจังหวัดที่มีความก้าวหน้ามากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี รองลงมาเป็นกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี ภูเก็ต และระยอง โดยทั้ง ๕ จังหวัด มีดัชนีย่อยในแต่ละด้านที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาเกินกว่า ๐.๖ ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมที่มีค่าดัชนีเพียง ๐.๓-๐.๔ เท่านั้น และหากพิจารณาจังหวัดที่มีความก้าวหน้าน้อยที่สุด พบว่า เป็นจังหวัดนราธิวาส รองลงมาเป็นจังหวัดปัตตานี แม่ฮ่องสอน สุรินทร์ และบุรีรัมย์ โดยทั้ง ๕ จังหวัดดังกล่าว มีดัชนีความก้าวหน้าในด้านการศึกษาน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง ๐.๑๕๙๑-๐.๓๕๗๔ แต่ในทางกลับกันมีดัชนีความก้าวหน้าในเรื่องที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับสูง (มากกว่า ๐.๘) จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้เห็นถึงประเด็นท้าทายของการดำเนินงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำดังกล่าว เช่น การยกระดับคุณภาพการศึกษา และลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างพื้นที่ การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน การเร่งสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ ๖ ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI)

ดัชนี	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๒
ดัชนีความก้าวหน้าของคน	๐.๖๒๒๐	๐.๖๑๐๙	๐.๖๒๑๙
- ด้านสุขภาพ	๐.๖๐๙๕	๐.๕๙๐๖	๐.๕๘๔๓
- ด้านการศึกษา	๐.๔๖๘๖	๐.๔๔๖๒	๐.๔๗๔๓
- ด้านชีวิตการทำงาน	๐.๗๐๕๔	๐.๗๐๙๕	๐.๗๒๓๗
- ด้านรายได้	๐.๕๙๑๖	๐.๕๗๖๕	๐.๕๖๘๙
- ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	๐.๘๓๒๘	๐.๘๔๓๓	๐.๘๕๕๕
- ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	๐.๖๕๒๗	๐.๖๒๗๖	๐.๖๔๗๐
- ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร	๐.๕๗๐๗	๐.๖๖๖๕	๐.๖๗๗๔
- ด้านการมีส่วนร่วม	๐.๖๐๖๐	๐.๕๑๐๓	๐.๖๒๐๘

ที่มา : สศช.

ในส่วนของคุณภาพชีวิตของประชากรผู้สูงอายุ พิจารณาโดยใช้ข้อมูลผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความยากจนหลายมิติ ประมวลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP) พบว่า ปี ๒๕๖๒ ผู้สูงอายุที่ไม่มีอาชีพหรือรายได้ จำนวน ๘๐๘,๙๕๕ คน เป็นผู้สูงอายุที่ยากจน จำนวน ๒๖๓,๕๙๖ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๘ ของผู้สูงอายุที่ไม่มีอาชีพหรือรายได้ ลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่มีสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๐๐ แสดงให้เห็นถึงผู้สูงอายุที่ไม่มีอาชีพหรือรายได้ โดยเฉพาะที่มีความยากจนและต้องได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

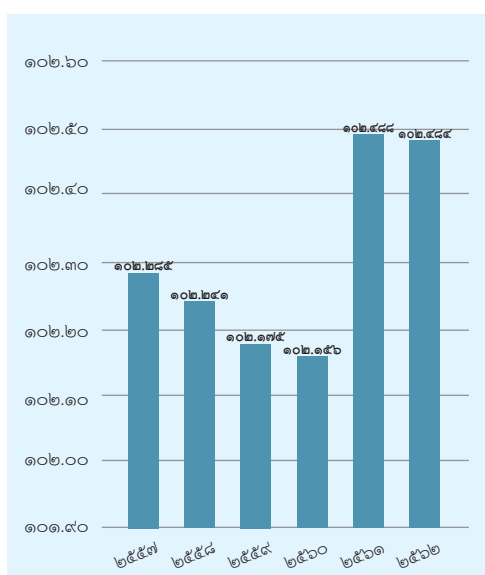
๑.๑.๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ การใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน โดยมี ๔ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ๑) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล ๒) พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ ๓) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ และ ๔) ยกระดับกระบวนการตัดสินใจกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ภาพรวมผลการพัฒนาของปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นจากปี ๒๕๖๒ เป็นผลให้ผลกระทบทางลบที่เกิดจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการควบคุมและจัดการที่ดีมากขึ้น ทั้งการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของพื้นที่ป่าไม้ การฟื้นฟูคุณภาพของแม่น้ำลำคลอง พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง การใช้พลังงานทดแทน และการบริหารจัดการมลภาวะและขยะของประเทศ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์และการสร้างสมดุลของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนต่อไป

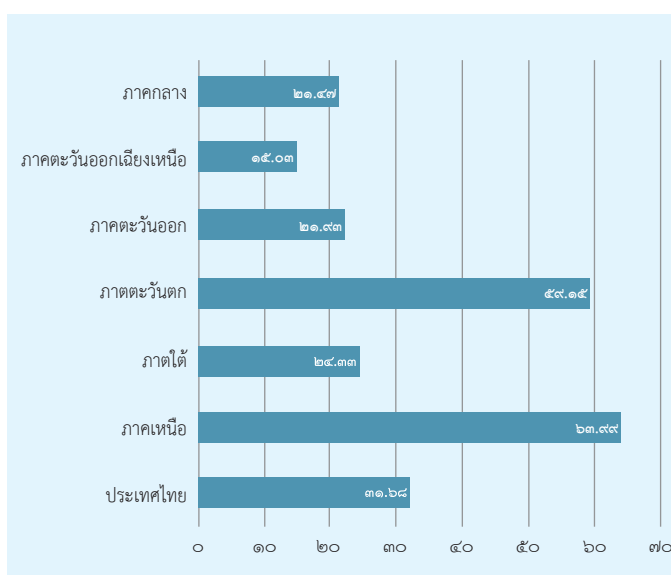
ผลการพัฒนาตามเป้าหมาย ในส่วนของพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พิจารณาจากข้อมูล สัดส่วนพื้นที่สีเขียวของประเทศไทยของกรมป่าไม้ พบว่า ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ป่าธรรมชาติ จำนวน ๑๐๒.๔๘๔ ล้านไร่ (ร้อยละ ๓๑.๖๘ ของพื้นที่ประเทศ) ลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่มีพื้นที่ป่าธรรมชาติ จำนวน ๑๐๒.๔๘๘ ล้านไร่ และเมื่อพิจารณา สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ในแต่ละภูมิภาค พบว่า ภาคเหนือมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด (ร้อยละ ๖๓.๙๙ ของพื้นที่ทั้งหมด) รองลงมาเป็นภาคตะวันตก (ร้อยละ ๕๙.๑๕ ของพื้นที่ทั้งหมด) ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีพื้นที่ป่าไม้น้อยที่สุด (ร้อยละ ๑๕.๐๓ ของพื้นที่ทั้งหมด)

รูปที่ ๖ พื้นที่ป่าธรรมชาติ (ล้านไร่)

ที่มา : กรมป่าไม้

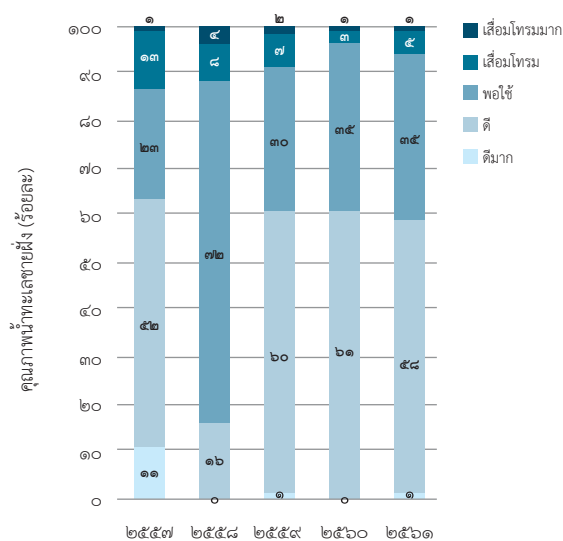
รูปที่ ๗ สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ในแต่ละภูมิภาค (ร้อยละ)

ที่มา : กรมป่าไม้

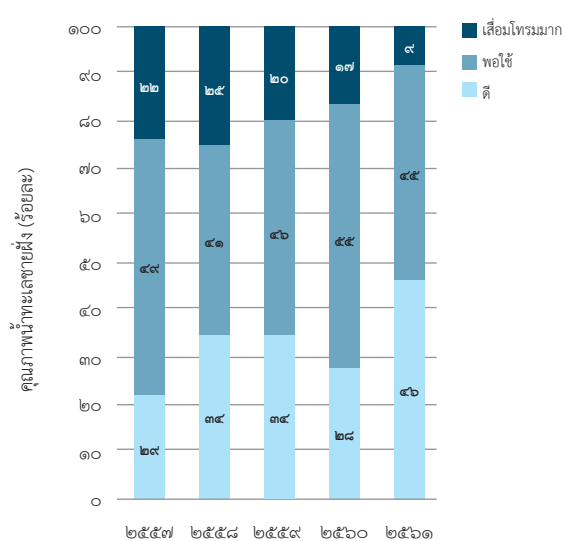
ในส่วนของสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมที่ได้รับการฟื้นฟู โดยประเมินจากสถานการณ์บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประเภทต่าง ๆ ทั้งแหล่งน้ำผิวดิน น้ำบาดาล และน้ำทะเลชายฝั่ง และการติดตามตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ ในปี ๒๕๖๒ พบว่า มีดัชนีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๔๖ เกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๓๔ และคุณภาพเสื่อมโทรมที่เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า จากปี ๒๕๖๑ เป็นร้อยละ ๑๘ อย่างไรก็ตาม พบว่า ในปี ๒๕๖๒ มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์ดีมาก ที่ร้อยละ ๒ เป็นครั้งแรก ซึ่งแสดงถึงคุณภาพน้ำที่เริ่มปรับตัวดีขึ้น ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ แหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ถึงดีมาก ลดลงจากร้อยละ ๙๑ เป็นร้อยละ ๘๒ เนื่องจากการขยายตัวของจำนวนประชากรและนักท่องเที่ยว ที่เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งการระบายน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียของประเทศยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานและไม่เพียงพอ ขณะที่คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง พบว่า ในปี ๒๕๖๒ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก คิดเป็นร้อยละ ๖๑ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ที่มีเพียงร้อยละ ๕๙ ในขณะที่คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่เสื่อมโทรมและเสื่อมโทรมมากลดลงจากร้อยละ ๖ เหลือร้อยละ ๕ ในปี ๒๕๖๒

รูปที่ ๘ สถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง (ร้อยละ)

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

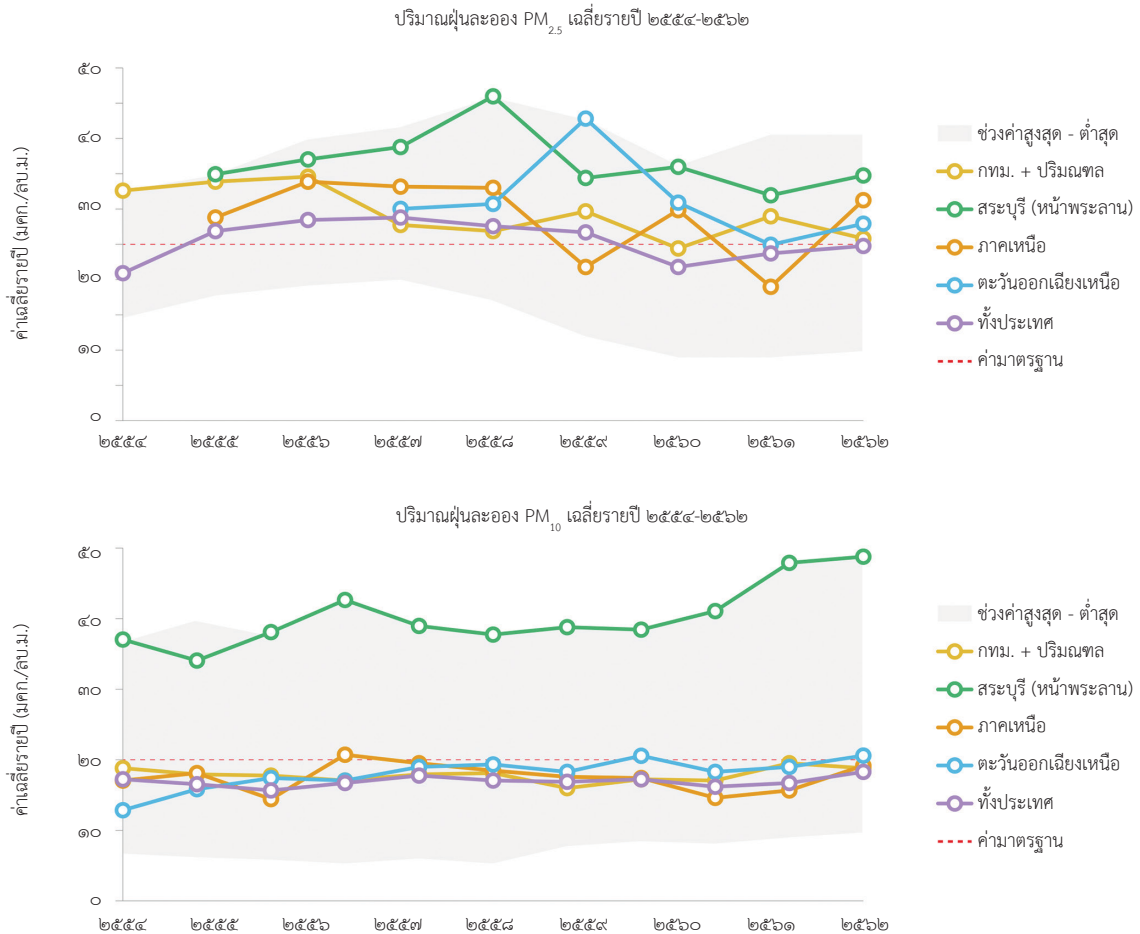
รูปที่ ๙ สถานการณ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (ร้อยละ)

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

ในส่วนของการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเทียบเคียงจากสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติ พบว่า ปี ๒๕๖๓ ปริมาณการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า ลดลงร้อยละ ๑.๑๑ จากปี ๒๕๖๒ เป็นร้อยละ ๕๖.๓๕ เมื่อเทียบกับสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าในปี ๒๕๖๒ ที่ร้อยละ ๕๗.๔๖ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบเคียงจากสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๓ จากข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม-ธันวาคม ๒๕๖๓ มีสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ประมาณร้อยละ ๑๕.๕๔ และเมื่อพิจารณาร่วมกับสถานการณ์เชิงคุณภาพในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า คุณภาพอากาศ ที่ประเมินจากข้อมูลปริมาณฝุ่นละออง ในปี ๒๕๖๒ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM₁₀) มีค่าเฉลี่ยรายปี ทั้งประเทศที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ เป็น ๔๕.๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในปี ๒๕๖๑ เปรียบเทียบกับ ๔๑.๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในปี ๒๕๖๐ ในขณะที่ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) มีค่าเฉลี่ยรายปี ทั้งประเทศเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ที่ ๒๔.๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็น ๒๕.๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในปี ๒๕๖๑ แต่อย่างไรก็ตาม ค่าฝุ่นละอองทั้งสองขนาดยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

รูปที่ ๑๐ คุณภาพอากาศ

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตราย และสารอันตราย ซึ่งสะท้อนความสามารถ

ในการบริหารจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ของประเทศ จากการขยายตัวของชุมชนเมือง การอุปโภคบริโภค และการท่องเที่ยว พบว่า การจัดการขยะมูลฝอย ในปี ๒๕๖๒ มีแนวโน้มดีขึ้นแม้ว่าปริมาณขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้นเป็น ๒๘.๗๑ ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ จากปี ๒๕๖๑ โดยขยะมูลฝอยชุมชนได้ถูกคัดแยก ณ ต้นทาง และนำกลับไปใช้ประโยชน์ จำนวน ๑๒.๕๒ ล้านตัน (ร้อยละ ๔๔ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ทั้งนี้ ขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกและนำไปใช้ประโยชน์แล้วจะถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง จำนวน ๙.๘๑ ล้านตัน (ร้อยละ ๓๔ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๑๓ ส่วนใหญ่เป็นการใช้ประโยชน์จากขยะรีไซเคิล และทำปุ๋ยอินทรีย์ และขยะมูลฝอยชุมชนถูกกำจัดอย่างถูกต้อง จำนวน ๑๐.๘๘ ล้านตัน (ร้อยละ ๓๙ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) อย่างไรก็ตาม ของเสียอันตรายชุมชนปริมาณ ๖๔๘,๒๐๘ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๑.๖ โดยพบว่าร้อยละ ๖๕ เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และร้อยละ ๓๕ เป็นของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทอื่น ๆ เช่น แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุสารเคมี และกระป๋องสเปรย์ ทั้งนี้ ปริมาณของเสียได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖.๑๒ จากปริมาณของเสียอุตสาหกรรมทั้งหมด หรือประมาณ ๑๐๔,๕๒๖ ตัน สำหรับกากอุตสาหกรรมอันตรายปริมาณ ๑.๓๔ ล้านตัน ในแต่ละภูมิภาคของประเทศมีการกระจายตัวของโรงงานบำบัดกำจัดกากอุตสาหกรรม ซึ่งศักยภาพการบำบัดกำจัดมีมากที่สุดอยู่ที่ภาคตะวันออก รองลงมา เป็นภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคเหนือ

ในส่วนของปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานราก การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) จากการใช้พลังงานของประเทศในช่วงเดือนมกราคม-กันยายน ๒๕๖๓ มีปริมาณการปล่อยก๊าซ CO_2 ลดลง คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘ จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และลดลงในทุกสาขาเศรษฐกิจ โดยในปี ๒๕๖๓ ภาคการผลิตไฟฟ้า มีสัดส่วนการปล่อยก๊าซ CO_2 สูงสุด ร้อยละ ๔๑ ของการปล่อยก๊าซ CO_2 ทั้งหมด ขณะที่ภาคการขนส่ง และภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีสัดส่วนการปล่อยก๊าซ CO_2 ร้อยละ ๒๕ และร้อยละ ๒๘ ตามลำดับ รวมถึงภาคอื่น ๆ เช่น ภาคครัวเรือน เกษตรกรรม และพาณิชย์กรรม มีการปล่อยก๊าซ CO_2 คิดเป็นร้อยละ ๖ ของการปล่อยก๊าซทั้งหมด ทั้งนี้ การปล่อย CO_2 ต่อการใช้พลังงาน (การใช้พลังงานขั้นต้นรวมถึงการใช้พลังงานทดแทน) ของประเทศไทย อยู่ที่ ๑.๘๖ พันตัน (CO_2/KTOE) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลก

รูปที่ ๑๑ สัดส่วนการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ รายสาขาเศรษฐกิจ (ล้านตัน)

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

๑.๑.๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

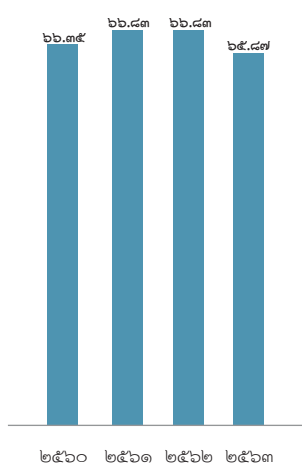
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐให้มีมาตรฐาน ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีความทันสมัย ระบบงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปราศจากการทุจริต ประพฤติมิชอบ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายและการอำนวยความสะดวกเป็นไปตามหลักนิติธรรม ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง โดยจะส่งผลให้เกิดกลไกที่สนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ชาติในด้านอื่น ๆ ให้สามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนด โดยมี ๔ เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มีผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ๒) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ๓) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ ๔) กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

ภาพรวมผลการพัฒนาของปี ๒๕๖๓ ประสิทธิภาพภาครัฐในการตอบสนองความต้องการของประชาชนมีการพัฒนาที่ค่อนข้างจะคงที่ จึงจำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญกับการปรับกระบวนการให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมในระยะต่อไป รวมทั้งการพัฒนาภาครัฐให้มีความโปร่งใส ปลอดภัย ยุติธรรม และประเพณีนิยม สร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ประชาชน และการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้มีความเป็นดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็ว สร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการเข้าถึงของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นในกลุ่มเปราะบางหรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาส พร้อมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะบุคลากรในภาครัฐให้มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี

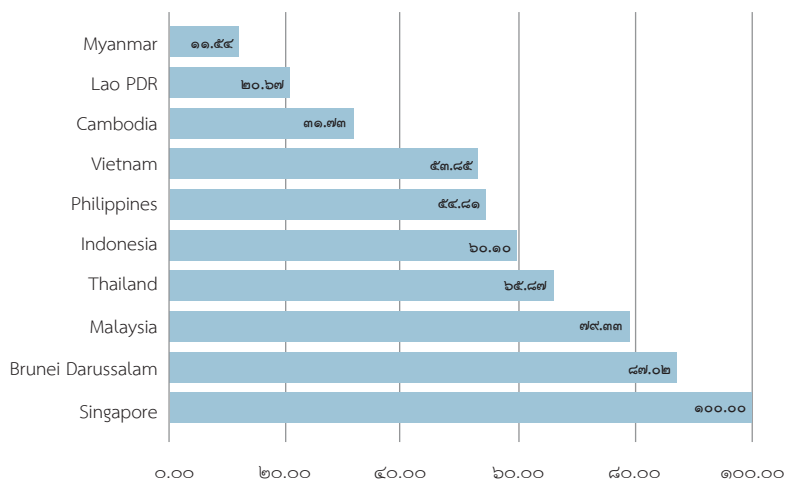
ผลการพัฒนาตามเป้าหมาย พิจารณาจากมิติต่าง ๆ ของดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Index: WGI) ซึ่งในปี ๒๕๖๓ พบว่า ดัชนีด้านความมีประสิทธิภาพของภาครัฐของไทยที่สะท้อนความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐและประสิทธิภาพการบริการของภาครัฐอยู่ที่ระดับ ๖๕.๘๗ ลดลงจากปี ๒๕๖๒ ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ ๖๖.๘๓ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน พบว่า ประเทศไทยจัดอยู่ในลำดับที่ ๔ รองจากประเทศสิงคโปร์ เนการาบรูไนดารุสซาลาม และประเทศมาเลเซีย

รูปที่ ๑๒ คะแนนดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกด้านความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ

สถิติคะแนนมิติด้านความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ
ของประเทศไทย

มิติด้านความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ ปี ๒๕๖๓

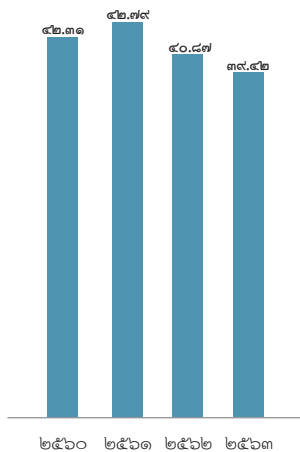

ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI)

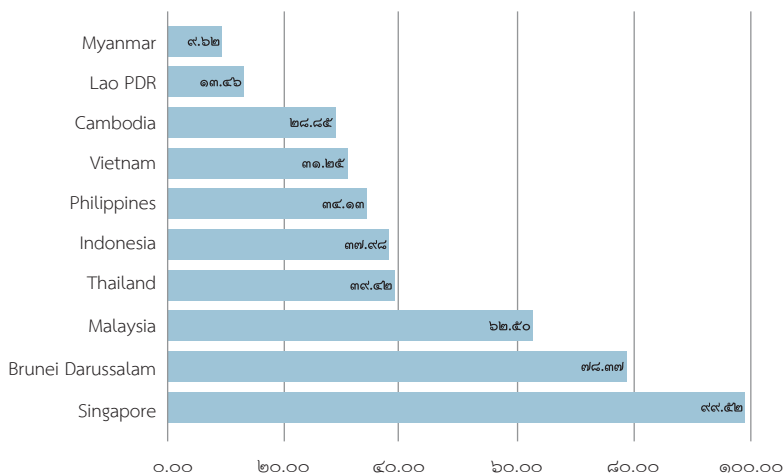
ในส่วนองระดับความโปร่งใส การทุจริต ประเพณีนิยม พิจารณาจากมิติด้านการควบคุมปัญหาทุจริต ประเพณีนิยม พบว่า ประเทศไทยมีค่าคะแนนอยู่ที่ ๓๙.๔๒ ลดลงจากปี ๒๕๖๒ ที่มีค่าคะแนน ๔๐.๘๗ โดยเมื่อเปรียบเทียบกับในระดับภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่เป็นลำดับที่ ๔ รองจากประเทศสิงคโปร์ เนการาบรูไนดารุสซาลาม และประเทศมาเลเซีย ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของภาครัฐในการควบคุมไม่ให้ใช้อำนาจเพื่อสร้างผลประโยชน์ให้แก่ภาคเอกชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในรูปแบบของการทุจริต ประเพณีนิยมเพียงเล็กน้อยหรือขนาดใหญ่ รวมถึงการเข้าครอบครองรัฐโดยกลุ่มผู้มีอำนาจที่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์

รูปที่ ๑๓ คะแนนดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกด้านการควบคุมปัญหาทุจริต ประพฤติมิชอบ

สถิติคะแนนมิติด้านการควบคุมปัญหาทุจริต ประพฤติมิชอบ
ของประเทศไทย

คะแนนมิติด้านการควบคุมปัญหาทุจริต ประพฤติมิชอบ ปี ๒๕๖๓

ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI)

หากประเมินจาก**มิติด้านหลักนิติธรรม** พบว่า ในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยมีค่าคะแนนอยู่ที่ ๕๗.๖๙ เพิ่มขึ้นจาก ๕๔.๘๑ ในปีก่อนหน้า ในส่วนของความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม พิจารณาจาก**มิติของคุณภาพของกฎระเบียบ** พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน ๖๐.๕๘ เพิ่มขึ้นจากระดับ ๕๙.๑๓ ในปีก่อนหน้า และอยู่ในลำดับที่ ๔ ของภูมิภาคอาเซียน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนีนิติธรรมและมิติคุณภาพของมาตรการควบคุมกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน พบว่า ประเทศที่อยู่ใน ๓ ลำดับแรกมีคะแนนทั้ง ๒ มิติค่อนข้างสูง ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ (๙๖.๖๓ และ ๑๐๐ คะแนน) เนการาบรูไนดารุสซาลาม (๗๔.๐๔ และ ๗๓.๐๘ คะแนน) ประเทศมาเลเซีย (๗๓.๐๘ และ ๗๔.๕๒ คะแนน) อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๖๓ ทุกประเทศทั่วโลกได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ทำให้ภาครัฐมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้มีความเป็นดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น **ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government Development Index: EGDI) จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ของประเทศไทย ในปี ๒๕๖๓ ได้ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มของ Very High EDGI เป็นครั้งแรก** โดยมีค่าคะแนน ๐.๗๕๕๕ อยู่ในอันดับที่ ๕๗ จาก ๑๙๓ ประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ที่มีคะแนน ๐.๖๕๔๓ และอยู่ในอันดับที่ ๗๓ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในส่วนประกอบที่สำคัญ ๓ ด้าน ได้แก่ การให้บริการออนไลน์ (Online Service Index: OSI) โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Telecommunication Infrastructure Index: TII) และทุนมนุษย์ (Human Capital Index: HCI) พบว่าประเทศไทยมีค่าคะแนนเท่ากับ ๐.๗๙๔๑ ๐.๗๐๐๔ และ ๐.๗๗๕๑ ตามลำดับ ซึ่งยังคงห่างจากประเทศในภูมิภาคอาเซียน เช่น ประเทศสิงคโปร์ที่อยู่ในอันดับ ๑๑ และมีค่าคะแนน ๐.๙๑๕๐

๑.๒ ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่เป้าหมายในช่วงปี ๒๕๖๔ (ณ เดือนมกราคม-กรกฎาคม ๒๕๖๔)

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปสู่เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านการสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปได้ ดังนี้

๑.๒.๑ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่ เนื่องจากแผนในระดับพื้นที่ถือเป็นแผนที่มีความสำคัญในการเป็นจุดเชื่อมต่อของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ดังนั้น แผนการพัฒนาในระดับพื้นที่จึงต้องสามารถถ่ายทอดเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่สามารถตอบโจทย์และเป้าหมายการพัฒนาของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง รัฐบาลจึงได้เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย ๑) **แผนระดับพื้นที่ที่ต้องตอบสนองต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและความต้องการของพื้นที่** โดยสามารถถ้อยระดับเป้าหมายจากยุทธศาสตร์ชาติตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ประสานเพื่อบูรณาการการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ๒) **หน่วยงานในระดับพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้** ประกอบด้วย การมองเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้การทำงานในระดับพื้นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ การวิเคราะห์ช่องว่างการบรรลุเป้าหมาย (Gap Analysis) เพื่อวางมาตรการแก้ไขสถานการณ์และจัดทำข้อเสนอ/โครงการสำคัญร่วมกัน โดยใช้ข้อมูลสถิติ สถานการณ์ และงานวิจัยประกอบการวิเคราะห์ การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ โดยพิจารณาจากผลกระทบที่มีต่อเป้าหมายและระยะห่างจากเป้าหมายของแผนในระดับพื้นที่ และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการราย ๕ ปี และรายปี เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการบูรณาการงบประมาณ และ ๓) **การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล** การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่จะต้องใช้ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) เป็นระบบหลักในการดำเนินงาน

๑.๒.๒ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากที่ผ่านมาการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานภาครัฐยังไม่ได้ดำเนินการบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence Base) ประกอบกับข้อมูลสนับสนุนการดำเนินการต่าง ๆ เช่น ข้อมูลสถิติ สถานการณ์ ข้อมูลเชิงวิชาการ และงานวิจัยที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบันยังไม่ได้ถูกนำไปใช้ในการสนับสนุนการดำเนินการเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงานรัฐในระบบ eMENSCR ยังไม่สามารถสะท้อนผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับต่าง ๆ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย ๑) **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำและพัฒนาข้อมูลสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ** โดยจัดทำและปรับปรุงข้อมูลสถิติ สถานการณ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และนำเข้าข้อมูลดังกล่าวบนฐานข้อมูลเปิดภาครัฐให้เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุนและการกำกับงานวิจัยจะต้องจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒) **ในการดำเนินงาน/การจัดทำโครงการของหน่วยงานภาครัฐจะต้องนำข้อมูลสถิติ สถานการณ์ และงานวิจัยมาประกอบการดำเนินงาน/การจัดทำโครงการ** และดำเนินการให้เป็นไปตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) ๓) **การจัดทำแผนระดับที่ ๓ จะต้องดำเนินการเป็นไปตามแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี** ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ อย่างเคร่งครัด และ ๔) **การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล** การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การติดตามและประเมินผลครอบคลุมการดำเนินงานในทุกระดับ

๑.๒.๓ การจัดตั้งศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการจัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประชาชนในประเทศรวมถึงการพัฒนาคนทุกช่วงวัย จึงได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ ศพพ. ขึ้น เพื่อเป็นกลไกหลักในการแก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาคน ซึ่งเป็นการวางรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยภารกิจที่สำคัญของ ศพพ. คือการจัดความยากจน

และพัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยนาระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มาใช้เป็นฐานข้อมูลหลักในการดำเนินการ โดยในเดือนเมษายน ๒๕๖๔ ได้มีการมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดตั้งศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและการพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัด (ศจพ.จ.) ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและการพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรุงเทพมหานคร (ศจพ.กทม.) ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและการพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอ (ศจพ.อ.) ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและการพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเขต (ศจพ.ข.) และทีมปฏิบัติการในระดับพื้นที่ พร้อมทั้งเตรียมวางแผนการดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยในระดับพื้นที่ด้วยระบบ TPMAP ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๒.๑ ภาพรวม/บทนำ

๒.๑.๑ ที่มา ความสำคัญ และเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ

การปฏิรูปประเทศ ตามบทบัญญัติที่ได้กำหนดไว้ในหมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยถือเป็นกลไกสำคัญให้เกิดการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นให้สามารถขับเคลื่อนประเทศไปได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้สัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง ทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น โดยหลักการของการปฏิรูป คือ การปรับปรุงสิ่งที่เป็ปัญหาหรืออุปสรรคให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมหรือสมควรกับบริบทและยุคสมัย ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายหลักไว้ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ ๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อจัดความเหลื่อมล้ำ และ ๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งกำหนดให้การดำเนินการปฏิรูปประเทศเป็นไปตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฯ โดยให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลา ๕ ปี

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ และให้มีแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อใช้ในการกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน รวมทั้งผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศในด้านนั้น ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ โดยหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศได้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านขึ้น โดยเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ได้ประกาศบังคับใช้แผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๑ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสังคม ด้านพลังงาน และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นอกจากนี้ ยังมีแผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ซึ่งจัดทำตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อดำเนินการแก้ไขกฎหมายโดยเฉพาะ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการอิสระ เพื่อการปฏิรูปการศึกษา และได้ประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศมีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ จากการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม เช่น **ด้านการเมือง** มุ่งหวัง ให้ประเทศมีเสถียรภาพและมั่นคงภายใต้การเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข **ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** มุ่งหวังให้ประชาชนได้รับบริการอย่างมีมาตรฐานภายใต้การเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัล ของทุกภาคส่วน **ด้านกฎหมาย** มุ่งหวังให้มีกฎหมายที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิต **ด้านกระบวนการยุติธรรม** มุ่งหวัง ให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ และเข้าถึงได้โดยง่าย **ด้านเศรษฐกิจ** มุ่งหวังให้เศรษฐกิจไทย มีความสามารถในการแข่งขัน มีการขยายตัวและเติบโตอย่างยั่งยืน และ**ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** มุ่งหวังให้เกิดความยั่งยืนและความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงาน ของรัฐที่จะต้องดำเนินงานตามแผน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการของกิจกรรมตามเรื่องและประเด็นปฏิรูป ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ดังเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ที่มุ่งหวังให้ “ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย สังคมเป็นธรรม ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ”

๒.๑.๒ การแปลงแผนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัติ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการจะต้องมีการแปลงแผน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการปฏิรูปตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ไปสู่การกำหนดแผนงาน/ โครงการเพื่อดำเนินการภายในกรอบระยะเวลาของขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ โดยอาจดำเนินการในลักษณะแผนงาน/โครงการ หรือกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ หรืออาจเป็นการกำหนดมาตรการ การปรับปรุงกฎระเบียบ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร การปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งอาจไม่ต้องใช้เงิน จากแหล่งเงินงบประมาณหรือแหล่งเงินใด รวมถึงการทำงานในลักษณะบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในปี ๒๕๖๕ เป็นไปตามเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน

๒.๑.๓ การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ

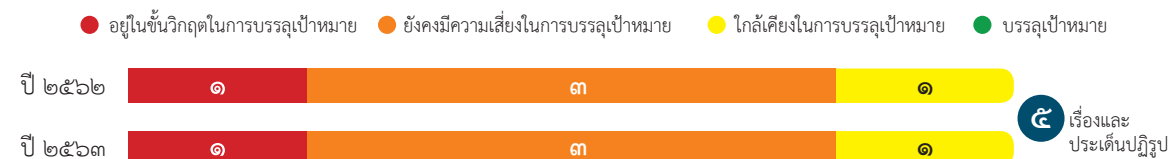
คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดประเด็นในการปรับปรุงไว้ ๖ ประเด็น ได้แก่ ๑) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนให้ชัดเจน สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ๒) การปรับตัดกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน และคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ๓) การทบทวนกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ โดยคัดเลือกเฉพาะกฎหมายที่มีความสำคัญ รวมทั้งจัดลำดับ ความสำคัญของการเสนอกฎหมาย ๔) การทบทวนข้อเสนอในการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ ๕) ปรับปรุงชื่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง โดยให้ระบุหน่วยงาน รับผิดชอบหลัก/รองที่ชัดเจน และ ๖) ปรับเค้าโครงของแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านให้เป็นรูปแบบเดียวกัน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และได้มีการประกาศบังคับใช้แผนดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒.๒ ผลการประเมินการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน (ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๓)

๒.๒.๑ ด้านการเมือง

เป้าหมาย เพื่อการธำรงไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการปกครองที่มีความมั่นคง มีความชอบธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประเทศชาติ บ้านเมืองและประชาชน สร้างการมีส่วนร่วม รู้จักยอมรับความเห็นที่แตกต่างกัน พรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้และพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และสร้างให้เกิดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๕ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง โดยทั้ง ๕ เรื่องมีสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบเท่ากับปี ๒๕๖๒

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านการเมือง

อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่ (๐๑๐๒) กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรักษาสันติของสังคมไทย	ยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ (๐๑๐๓) การกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดสรรทรัพยากรที่เป็นธรรม (๐๑๐๔) การเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศ (๐๑๐๕) การสร้างรัฐธรรมนูญไทย	ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่ (๐๑๐๑) การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
---	--	--

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมายหรือปรับปรุง จำนวน ๑ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการ

๒.๒.๒ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

เป้าหมาย เพื่อให้องค์กรภาครัฐเปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกัน กะทัดรัดแต่แข็งแรง บูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการทำงานเพื่อประชาชนเชิงพื้นที่เป็นหลัก จัดระบบบริหารและบริการให้เป็นดิจิทัล จัดระบบบุคลากรให้มีมาตรฐานกลาง มีคุณธรรมและจริยธรรม และสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๖ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๕ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายปรับลดลง คือ (๐๒๐๔) กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูงพร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจากเดิมที่มีสถานะใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ปรับลดมาเป็นยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่เรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่นมีสถานะเทียบเท่ากับปี ๒๕๖๒

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่

(๐๒๐๔) กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูงพร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่

(๐๒๐๑) บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน
(๐๒๐๒) ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกันทั่วรัฐบาลดิจิทัล
(๐๒๐๓) โครงสร้างภาครัฐ กะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง
(๐๒๐๕) ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคadre คนเก่ง ไว้ในภาครัฐ
(๐๒๐๖) การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดินได้กำหนดให้จัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๕ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จจำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ คือ ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ. และกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูประบบราชการ

๒.๒.๓ ด้านกฎหมาย

เป้าหมาย เพื่อให้มีกฎหมายที่ดีและเป็นธรรม สอดคล้องกับหลักนิติธรรม เพื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยไม่สร้างภาระให้แก่ประชาชน และไม่ใช่อุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำกฎหมายอย่างเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยง่าย และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๑๐ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะเข้าใกล้ค่าเป้าหมายดีขึ้น จำนวน ๕ เรื่อง เช่น (๐๓๐๒) ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน และ (๐๓๐๓) มีกลไกทางกฎหมายเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายลดลง คือ (๐๓๑๐) มีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในขณะที่เรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่นมีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านกฎหมาย

อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่ (๐๓๐๘) ปฏิรูปการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมาย เพื่อพัฒนานักกฎหมายให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพที่ดี	ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง เช่น (๐๓๐๒) ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน (๐๓๐๔) มีกลไกให้มีการตรากฎหมายเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง เช่น (๐๓๐๖) มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน	บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ (๐๓๐๑) มีกลไกให้การออกกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ (๐๓๐๕) พัฒนาระบบการจัดการจัดทำและตรวจพิจารณาร่างกฎหมายให้รวดเร็ว รอบคอบและสอดคล้องกับเงื่อนไขในการตรากฎหมายตามรัฐธรรมนูญ
--	--	--	--

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย ได้กำหนดให้จัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๒๑ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๑๓ ฉบับ เช่น พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองประชาชนในการทำสัญญาขายฝากที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบูรณาการเพื่อพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน ๘ ฉบับ เช่น ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และร่างกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

๒.๒.๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม

เป้าหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนให้เป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดและเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค และบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๑๐ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๗ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายดีขึ้น จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ (๐๔๐๕) การพัฒนากลไกการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งปรับสถานะดีขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ที่อยู่ในขั้นวิกฤต และ (๐๔๑๐) การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศที่ปรับสถานะเป็นใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่เรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่นมีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านกระบวนการยุติธรรม

ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๗ เรื่อง เช่น

- (๐๔๐๑) การกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า
- (๐๔๐๓) การพัฒนากลไกการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
- (๐๔๐๔) การปรับกระบวนการทศน์ในการบริหารงานยุติธรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยและความเป็นธรรมในสังคม

ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

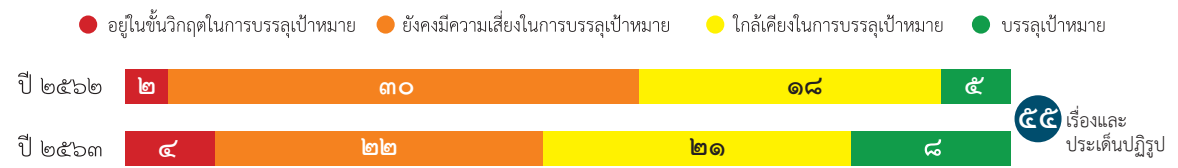
- (๐๔๐๒) การพัฒนาเทคโนโลยีช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
- (๐๔๐๗) การพัฒนาระบบการสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ
- (๐๔๑๐) การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรมได้กำหนดให้จัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๔๑ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ เช่น ร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.

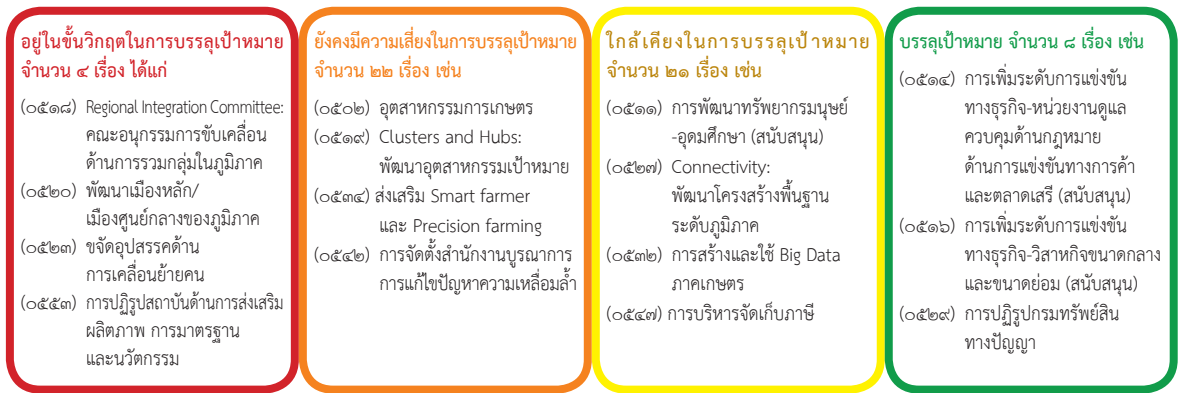
๒.๒.๕ ด้านเศรษฐกิจ

เป้าหมาย มุ่งเน้นให้เศรษฐกิจไทย “แข่งขันได้ กระจายประโยชน์สู่ประชาชน เติบโตยั่งยืน” โดยมีผลิตภาพสูงขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศสูงขึ้น รวมทั้งมีการเติบโตอย่างครอบคลุมทั่วทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน และสถาบันเศรษฐกิจมีสมรรถนะสูงขึ้น

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๕๕ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๘ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒๑ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒๒ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤต จำนวน ๔ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายลดลง จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ (๐๕๑๘) Regional Integration Committee: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค (๐๕๒๓) ขจัดอุปสรรคด้านการเคลื่อนย้ายคน (๐๕๒๙) การปฏิรูปกรมทรัพย์สินทางปัญญา (๐๕๔๘) ระบบภาษี (๐๕๕๔) การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อการบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) และมีเรื่องและประเด็นอื่นที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายที่ดีขึ้น จำนวน ๑๒ เรื่อง เช่น (๐๕๑๑) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์-อุดมศึกษา (สนับสุนน) (๐๕๔๒) การจัดตั้งสำนักงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาความยากจนและเหลื่อมล้ำ ในขณะที่เรื่องและประเด็นอื่นที่มีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านเศรษฐกิจ

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๓๕ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๘ ฉบับ เช่น พระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒.๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการรักษาฟื้นฟู ทำให้เกิดความยั่งยืนเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทั้งทรัพยากรทางบก ทรัพยากรทางน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม และระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๓๖ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๕ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๖ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะเข้าใกล้ค่าเป้าหมายดีขึ้น จำนวน ๖ เรื่อง เช่น (๐๖๐๒) การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรน้ำ (๐๖๐๘) การปรับสมดุลโครงสร้างองค์กรในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และ (๐๖๑๒) การบริหารจัดการการประมงทะเล ในขณะที่เรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่นมีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ (๐๖๐๑) ทรัพยากรทางบก (๐๖๐๙) การบริหารจัดการขยะในทะเลและชายฝั่ง (๐๖๑๔) การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (๐๖๒๑) ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๖ เรื่อง เช่น (๐๖๐๓) การบริหารเชิงพื้นที่ (๐๖๑๑) การบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่ง (๐๖๓๓) ปฏิรูปเครื่องมือเศรษฐกิจศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อม	ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๕ เรื่อง เช่น (๐๖๐๕) ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ (๐๖๒๐) ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่ (๐๖๓๑) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ	บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่ (๐๖๐๘) การปรับสมดุลโครงสร้างองค์กรในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
--	---	--	---

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้กำหนดให้จัดทำกฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๓๕ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๑๓ ฉบับ เช่น พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน ๒๒ ฉบับ เช่น กฎหมายว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กฎหมายว่าด้วยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางประชารัฐ และกฎหมายว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๒.๗ ด้านสาธารณสุข

เป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ มีส่วนร่วมในการวางระบบในการดูแลสุขภาพ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นได้อย่างเสมอภาค และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๑๐ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๖ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะเข้าใกล้ค่าเป้าหมายดีขึ้น จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ (๐๗๐๒) ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศด้านสุขภาพ (๐๗๐๕) การแพทย์แผนไทยและพืชสมุนไพรไทยเพื่อเศรษฐกิจ (๐๗๐๖) ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (๐๗๐๗) การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และ (๐๗๐๘) ความรอบรู้ด้านสุขภาพ ในขณะที่เรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่นมีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านสาธารณสุข

อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ (๐๗๐๑) ระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ (๐๗๐๓) กำลังคนด้านสุขภาพ	ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ (๐๗๐๗) การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (๐๗๐๙) การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ	ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๖ เรื่อง ได้แก่ (๐๗๐๒) ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศด้านสุขภาพ (๐๗๐๔) ระบบบริการปฐมภูมิ (๐๗๐๕) การแพทย์แผนไทยและพืชสมุนไพรไทย เพื่อเศรษฐกิจ (๐๗๐๖) ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (๐๗๐๘) ความรอบรู้ด้านสุขภาพ (๐๗๑๐) ระบบหลักประกันสุขภาพ
---	---	--

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ได้กำหนดให้จัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๑๔ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๑ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติระบบบริการปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ เช่น กฎหมายว่าด้วยการจัดหลักประกันสุขภาพและแหล่งเงินสำหรับคนต่างชาติและกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อจัดตั้งกองทุนการแพทย์ฉุกเฉินระดับเขต

๒.๒.๘ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

เป้าหมาย เพื่อมุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อ บนความรับผิดชอบต่อการใช้พื้นที่ที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชน ตามแนวทางของประชาธิปไตย และมุ่งเน้นให้สื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลุกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลุกฝังทัศนคติที่ดี

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๖ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะเข้าใกล้ค่าเป้าหมายดีขึ้น จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ (๐๘๐๒) แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อ (๐๘๐๓) การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ (๐๘๐๕) การปฏิรูปการบริหารจัดการความปลอดภัยไซเบอร์/กิจการอวกาศ และระบบเครื่องมือด้านการสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคม เพื่อสนับสนุนภารกิจการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และประโยชน์สาธารณะ และ (๐๘๐๖) การปฏิรูประบบการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารภาครัฐ ในขณะที่เรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่นมีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

เรื่องและ
ประเด็นปฏิรูป

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

- (๐๘๐๓) การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (๐๘๐๖) การปฏิรูประบบการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารภาครัฐ

ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่

- (๐๘๐๑) การปฏิรูปการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน
- (๐๘๐๒) แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อ
- (๐๘๐๔) การปฏิรูปแนวทางการกำกับดูแลสื่อออนไลน์
- (๐๘๐๕) การปฏิรูปการบริหารจัดการความปลอดภัยไซเบอร์/กิจการอวกาศและระบบเครื่องมือด้านสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคม

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๗ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จจำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน ๕ ฉบับ เช่น ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็กโดยใช้สื่อออนไลน์ พ.ศ.

๒.๒.๙ ด้านสังคม

เป้าหมาย เพื่อให้คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ในวัยเกษียณที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ชุมชนและท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยสามารถจัดการตนเองและทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้ และคนไทยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๕ เรื่อง โดยทั้ง ๕ เรื่อง มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะเข้าใกล้ค่าเป้าหมายดีขึ้น คือ (๐๙๐๓) การจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ด้านสังคม ในขณะที่เรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่นมีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

เรื่องและ
ประเด็นปฏิรูป

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านสังคม

ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่

- (๐๙๐๑) การออม สวัสดิการสังคม และการลงทุนเพื่อสังคม
- (๐๙๐๒) กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม
- (๐๙๐๓) การจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ด้านสังคม
- (๐๙๐๔) ระบบสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง
- (๐๙๐๕) การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้ และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคม ได้กำหนดให้จัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๒๒ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๘ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีงานทำ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ กฎกระทรวงกำหนดให้ทรัพย์สินอื่นเป็นหลักประกัน พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ เช่น ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ.

๒.๒.๑๐ ด้านพลังงาน

เป้าหมาย เพื่อปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของประชาชน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านพลังงาน มีธรรมาภิบาล มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานพลังงาน และการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงาน

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๑๗ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่บรรลุค่าเป้าหมาย จำนวน ๕ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๗ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ทั้งนี้ มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายแล้วเพิ่มขึ้น จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ (๑๐๐๓) ปฏิรูปการสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน (๑๐๑๐) แนวทางส่งเสริมและจัดอุปสรรคในการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า (๑๐๑๔) การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (๑๐๑๕) การใช้มาตรการบริหารจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ และ (๑๐๑๖) การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย ในขณะที่เรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่นมีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

● อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย ● ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย ● ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย ● บรรลุเป้าหมาย

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านพลังงาน

อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ (๑๐๐๖) ปฏิรูปโครงสร้างการบริหารกิจการไฟฟ้า (๑๐๑๑) การส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูอย่างเสรี	ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ (๑๐๐๕) ส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน (๑๐๑๖) การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย (๑๐๑๗) การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบการกักเก็บพลังงาน	ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายจำนวน ๗ เรื่อง ได้แก่ (๑๐๐๑) การปฏิรูปองค์กรด้านพลังงาน (๑๐๐๒) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (๑๐๐๓) ปฏิรูปการสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน (๑๐๐๔) โครงสร้างแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (๑๐๐๘) การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ ๔ (๑๐๑๐) แนวทางส่งเสริมและจัดอุปสรรคในการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า (๑๐๑๕) การใช้มาตรการบริหารจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ	บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ (๑๐๐๗) การพัฒนาอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติ (๑๐๐๙) ปฏิรูประบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม่ไผ่เร็วสำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวล (๑๐๑๒) ปฏิรูปโครงสร้างการใช้พลังงานภาคขนส่ง ระยะ ๒๐ ปี (๑๐๑๓) การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าในกลุ่มอุตสาหกรรม (๑๐๑๔) การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน
---	---	---	--

การจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงานได้กำหนดให้จัดทำกฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๑๖ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ นอกจากนี้ ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงาน กำกับ และปฏิบัติของกระทรวงพลังงาน (Code of Conduct) เพื่อกำหนดขอบเขตภารกิจให้มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒.๑๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการปลูกและปลูกจิตสำนึกของคนในชาติให้มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิต มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการแจ้งเบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ และมีการปราบปรามด้วยความรวดเร็ว เต็มขีด และเป็นธรรม

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๖ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง และเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ทั้งนี้ เป็นเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะเข้าใกล้เป้าหมายดีขึ้น จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ (๑๑๐๒) ประเด็นปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๑) (๑๑๐๓) ประเด็นปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๒) (๑๑๐๔) ประเด็นปฏิรูปด้านการปราบปรามการทุจริต (๑) (๑๑๐๕) ประเด็นปฏิรูปด้านการปราบปรามการทุจริต (๒) และ (๑๑๐๖) ประเด็นปฏิรูปด้านการบริหารจัดการ สำหรับเรื่อง (๑๑๐๑) ประเด็นปฏิรูปด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง มีสถานะเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

- (๑๑๐๒) ประเด็นปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๑)
- (๑๑๐๓) ประเด็นปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๒)

อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่

- (๑๑๐๑) ประเด็นปฏิรูปด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง
- (๑๑๐๔) ประเด็นปฏิรูปด้านการปราบปรามการทุจริต (๑)
- (๑๑๐๕) ประเด็นปฏิรูปด้านการปราบปรามการทุจริต (๒)
- (๑๑๐๖) ประเด็นปฏิรูปด้านการบริหารจัดการ

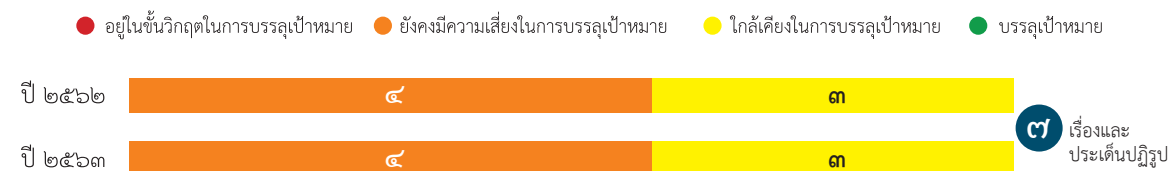
ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดให้จัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๒๕ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ เช่น การปรับปรุงระเบียบการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๔ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. การปรับปรุงระเบียบ

สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ การปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ กฎหมายให้ประชาชนสามารถได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐและกฎหมายการพยายามกระทำความผิด การเตรียมการกระทำความผิดฐานทุจริต (Conspiracy Theory) เป็นความผิดทางอาญา

๒.๒.๑๒ ด้านการศึกษา

เป้าหมาย เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและสร้างเสริมธรรมาภิบาล

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูป ประจำปี ๒๕๖๓ ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๗ เรื่อง โดยมีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง โดยทั้ง ๗ เรื่อง มีสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบเท่าปี ๒๕๖๒

สถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ - ด้านการศึกษา

ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่

- (๑๒๐๑) การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้ โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ และกฎหมายลำดับรอง
- (๑๒๐๕) การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
- (๑๒๐๖) การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมาย ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการศึกษา
- (๑๒๐๗) การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล

ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

- (๑๒๐๒) การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน
- (๑๒๐๓) การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- (๑๒๐๔) การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและอาจารย์

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา ได้กำหนดให้จัดทำหรือปรับปรุงกฎหมาย จำนวน ๗ ฉบับ โดยมีกฎหมายที่จัดทำแล้วเสร็จ จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ คือ กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๒.๒.๑๓ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป้าหมาย ประกอบด้วย ๑) ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม ๒) เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ๓) ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนาชาติ และ ๔) กำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

ความก้าวหน้าการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) **ด้านวัฒนธรรม** โดยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย และมีการติดตามโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการสมัชชาคุณธรรม โครงการสื่อสร้างสรรค์ด้านคุณธรรมอวอร์ด โดยคาดว่าจะการดำเนินงานจะเป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ มีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเทคโนโลยีด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ซึ่งกรมศิลปากร ได้มีการจัดทำ QR/AR ในโบราณวัตถุไปแล้ว ๑,๙๒๘ รายการ โบราณสถาน ๓๘๓ รายการ รวมถึงมีระบบบริหารทรัพยากรเอกสารโบราณและจารึกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนจะมีการพัฒนาระบบ d Library ห้องสมุด digital ของ ๑๒ ห้องสมุดแห่งชาติทั่วประเทศต่อไป

(๒) **ด้านกีฬา** มีความคืบหน้าของโครงการถนนกีฬา ซึ่งจะได้มีการดำเนินงานในพื้นที่นำร่อง ๒๕ จังหวัด โดยพื้นที่นำร่องที่ได้มีการดำเนินการแล้ว คือ โครงการถนนกีฬา จังหวัดภูเก็ต (Phuket Sports Roads) ในบริเวณสวนสาธารณะสะพานหิน จังหวัดภูเก็ต

(๓) **ด้านแรงงาน** อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ Big Rock การพัฒนาระบบการบริหารกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ และจัดทำระบบ E-Workforce Ecosystem โดยจะมีการทำ Sandbox จากข้อมูลรายบุคคลของผู้เข้ารับการประเมินสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ราย ทั้งในเรื่อง Skill Analytic/Job Guidance/Training Requirement ที่จะสามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับระบบการหางานทำ (Job Matching) ของกรมการจัดหางาน รวมถึงเชื่อมโยงกับสำนักงานประกันสังคม เพื่อตรวจสอบสถานะการเป็นผู้ประกันตน

(๔) **ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** เช่น การพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับบุคลากรทางการศึกษา พัฒนารอบแนวคิดเกณฑ์การวัดระดับสมรรถนะสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านดิจิทัล (Digital Competency: DC) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตั้งเป้าหมายในการวัดประเมินและพัฒนาสมรรถนะ DC ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คน ทั้งนี้ ในระยะต่อไปจะมีการจัดทำประกาศ สพฐ. ในการกำหนดสมรรถนะดิจิทัลดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียน และภาคเอกชนสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม และการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบ เริ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปลงสู่โรงเรียนต้นแบบ โดยนำร่องที่โรงเรียนเมืองพัทยา ๑๑ เป็นที่แรก

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีข้อเสนอปรับปรุงกฎหมาย ๑ ฉบับ คือ ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยฐานข้อมูลเพื่อพัฒนากำลังคน พ.ศ.

๒.๓ การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ

๒.๓.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และแนวทางแผนขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒.๓.๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ รับทราบแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศ ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และมอบหมายให้ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock อย่างเคร่งครัด โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ตลอดจนสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอย่างใกล้ชิดในการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด ซึ่งแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ประกอบด้วยโครงการ/การดำเนินงาน จำนวน ๖๒ กิจกรรม รวมทั้งสิ้น ๘๘๑ โครงการ

๒.๓.๓ การรายงานสรุปผลการดำเนินการแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รับทราบรายงานดังกล่าวแล้ว และได้มีการนำเสนอรายงานฯ ต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยสภาผู้แทนราษฎรได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ๑) ควรปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานรัฐ โดยนำเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศเป็นกรอบในการบริการสาธารณะ และให้ความสำคัญกับโครงการที่ขับเคลื่อน ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๒) การดำเนินการในเป้าหมายที่อยู่ในชั้นวิกฤต โดยนำบริบทของความขัดแย้ง ทางการเมือง การร่วมกลุ่มธุรกิจระดับภูมิภาค และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ มาพิจารณาปรับปรุง การดำเนินการ ๓) ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณะ ๔) ให้ความสำคัญ กับการทบทวนและแก้ไขกฎหมาย ๕) ควรปรับปรุงการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะการมีฐานข้อมูลร่วมกัน และ ๖) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดย สศช. จะนำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ในส่วนของการรายงาน สรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๓ ต่อสมาชิกวุฒิสภา จะดำเนินการเมื่อสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ คลี่คลาย

๒.๔ ประเด็นท้าทายและการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไป (Big Rock)

ภาพรวมของประเด็นท้าทายที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สรุปได้ดังนี้ ๑) การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงการดำเนินการของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เนื่องจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบบางครั้งขาดความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ในขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรมปฏิรูป ทำให้การดำเนินการยังคงขาดสาระสำคัญที่แท้จริงและไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์และเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ๒) **ความชัดเจนของเป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศ** เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศบางอย่างมีลักษณะ ที่เป็นนามธรรมและเชิงคุณภาพ ไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของการบรรลุเป้าหมายและผลิตผลของการดำเนินงาน ได้อย่างชัดเจน ๓) **ความซ้ำซ้อนของแผนการปฏิรูปประเทศและการกิจปกติของหน่วยงาน** การดำเนินการตามแผน การปฏิรูปประเทศบางกิจกรรมมีความคล้ายคลึงกับการกิจปกติของหน่วยงาน ส่งผลให้หน่วยงานยึดการดำเนินงาน ตามภารกิจปกติของตนเอง ซึ่งอาจทำให้ขั้นตอนและวิธีการบางอย่างที่เป็นการปฏิรูปประเทศไม่สัมฤทธิ์ผล ตลอดจนบางกิจกรรมเป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน ซึ่งอาจไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ และ ๔) **ประเด็นการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** หน่วยงานผู้รับผิดชอบในแต่ละ กิจกรรมปฏิรูปเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ขาดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักที่เป็นผู้ขับเคลื่อนและบูรณาการ กิจกรรมปฏิรูปกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนหน่วยงานผู้รับผิดชอบบางหน่วยงานไม่สามารถดำเนินงาน ขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปได้อันเนื่องมาจากภารกิจและหน้าที่ของตนเองไม่สอดคล้องกับกิจกรรมปฏิรูปนั้น ๆ

การดำเนินการระยะต่อไปนับจากนี้ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จะเป็นกรอบในการดำเนินการที่สำคัญ โดยจะมุ่งเน้นเฉพาะกิจกรรมการดำเนินการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือกิจกรรม Big Rock เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่คาดหวังภายในกรอบระยะเวลาของกฎหมาย ซึ่งกำหนดเวลาสิ้นสุดไว้ในปี ๒๕๖๕ ทั้งนี้สำหรับเรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่น ๆ ของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่ไม่ได้นำมากำหนดเป็นกิจกรรม Big Rock เนื่องจากเป็นภารกิจปกติให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบรับไปดำเนินการเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนตามเป้าหมายของรัฐธรรมนูญฯ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศสู่การบรรลุเป้าหมาย ตามแนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินกิจกรรมของแผนการปฏิรูปประเทศเดิมในลักษณะภารกิจปกติ โดยให้ดำเนินการคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock สื่อสารสร้างความเข้าใจกิจกรรม Big Rock เพื่อถ่ายทอดสู่การปฏิบัติให้เกิดการนำไปขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศที่แสดงรายการโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินงานตามกิจกรรม Big Rock และขับเคลื่อนประเด็นบูรณาการระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ โดยระบุหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนเพื่อสะท้อนภาพรวมของการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock และติดตามเร่งรัดการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศโดยมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ สสช. ร่วมกันขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดย สสช. ได้กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock โดยมีการระบุเป้าหมายความสำเร็จ (Milestone: MS) ระยะเวลาแล้วเสร็จ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดการแปลงแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ดังกล่าว จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามเร่งรัดความคืบหน้าในการดำเนินงานได้อย่างตรงจุด

